

Jakob Neuberger is geboren in Antwerpen op 25 mei 1899. Hij kwam omstreeks 1915 vanuit Polen via Duitsland naar Nederland. Hij studeerde geneeskunde in Leiden, waar hij op 3 juli 1925 zijn artsexamen aflegde. Hij was getrouwd met Bertha Leuvenberg en ze kregen twee kinderen.

In september 1915 werd in Den Haag/Scheveningen een joodse Scoutinggroep opgericht. Er was een afdeling voor jongens (boy scouts) en voor meisjes (girl scouts). Ze gaven weekblad 'Het joodse schild' uit en hadden een vlag met een davidster erop. In plaats van de lelie hadden de scouts een 'mogen doviéd' (Davidster) op hun hoed. De organisatie was niet aangesloten bij De Nederlandsche Padvinders (N.P.V.). De commando's worden in het Hebreeuws gegeven, maar de belofte wordt in het Nederlands afgelegd. De groep ging wekelijks op zondag naar de duinen. Hugo Singer was hopman van deze groep. Jakob begon in 1916 bij deze groep. Prins Hendrik bezocht in juni 1918 de groep en hierbij waren 5 andere groepen uit Den Haag aanwezig. In april 1919 sloot de groep zich formeel aan bij de Joodsch Nationale Padvinders Organisatie Haschomrim (JNPO). Die zomer ging de groep met 20 scouts op kamp naar de bosrijke omgeving in Arnhem waar ze samen met de Arnhemse scouts van groep IV kampeerden. Deze groep kwam enige tijd later naar Den Haag waar ze onder leiding van de Arnhemse hopman Jaap Cohen een week in de Scheveningse duinen kampeerden. In de zomer van 1920 ging de groep op kamp naar België en bezocht Antwerpen, Brussel en Spa in de Belgische Ardennen. Ze waren onder andere te gast bij joodse padvinders in Antwerpen. Abraham van Rijs, patrouilleleider David Viskoper en Wijnbergen waren als scouts mee op kamp. In december nam Hopman Singer afscheid omdat hij naar het buitenland vertrok en werd Jakob Neuberger als hopman geïnstalleerd. In 1920 was de groep in Den Haag de enige JNPO groep in Nederland, maar vrij snel kwam er een JNPO groep in Rotterdam. In de zomer van 1921 gingen de joodse scouts uit Scheveningen en Rotterdam voor een veertiendaags kamp naar Engeland. In maart 1922 nam Jakob in verband met studie afscheid van de groep. Hij wordt opgevolgd door dhr. van Thijn, technisch student in Delft, die hopman gaat worden. Isaac van Reis, secretaris van het hoofdbestuur van het JNPO, is bij het afscheid aanwezig. Na 1922 verschijnen er geen berichten meer in de krant over deze groep.

Jakob promoveerde in mei 1927 in Leiden op het proefschrift 'Bijdrage tot de kennis van den icterus neonatorum'. Hij was enige tijd assistent in Wenen, waarna hij vertrok naar Semarang in Nederlands-Indië. Na zijn terugkeer in Nederland vestigde hij zich op de Mathenesserweg 48b in Rotterdam met aparte spreekuren voor 'ziekten van het bloed en morphologisch bloedonderzoek'.

Mogelijk heeft Jakob verzetsactiviteiten ontplooid of zich aan een oproep voor Arbeitseinsatz

onttrokken, want de Sicherheitspolizei had op 29 oktober 1942 een opsporingsbevel naar hem uitgevaardigd. Hij ging met zijn gezin op de vlucht, maar ze werden verraden en in België opgepakt. Ze kwamen terecht in het SS-Sammellager Mechelen. Jakob en zijn gezin gingen van hier op transport. Op 15 januari vertrok hun trein. Op 18 januari 1943 werden zij vergast in vernietigingskamp Auschwitz-Birkenau.

Auschwitz was een concentratiekampcomplex dat tijdens de Tweede Wereldoorlog door nazi-Duitsland rondom de Poolse stad Oświęcim (Duits: Auschwitz) in het geannexeerde deel van Polen werd opgezet. Auschwitz was het grootste van alle Duitse concentratiekampen en bestond aan het einde van de oorlog uit Auschwitz I (het basiskamp (Duits: Stammlager) ten zuidwesten van de stad), Auschwitz II-Birkenau (het Vernichtungslager (vernietigingskamp) ten westen van de stad), Auschwitz III-Monowitz (een werkkamp ten oosten van de stad bij de IG Farben-fabriek) en tevens tientallen subkampen.

Ongeveer 1,3 miljoen mensen werden naar Auschwitz gedeporteerd. Van hen zijn er ongeveer 1,1 miljoen om het leven gekomen; het grootste deel van de slachtoffers werd vergast. Van 1940 tot en met begin 1942 was het Auschwitz-complex voornamelijk een concentratiekamp; gevangenen kwamen om het leven door de combinatie van grove mishandeling, uitputting en ziekte. Vanaf het begin van 1942 tot oktober 1944 was de actieve massamoord op Joden net zo'n belangrijke functie van het complex.

Meer informatie

[Jakob Neuberger \(joodsmonument.nl\)](http://joodsmonument.nl)

[Jakob Neuberger \(oorlogsgravenstichting.nl\)](http://oorlogsgravenstichting.nl)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 29 aug 1919 - Art. 54 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 06 feb 1920 - Art. 61 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 10 dec 1920 - Art. 81 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 09 sep 1921 - Art. 51 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 24 maa 1922 - Art. 127 | Delpher](#)

[Vergeet niet dat je arts bent.pdf \(maastrichtuniversity.nl\)](#)

[Haagsche courant » 21 maa 1922 - Art. 6 | Delpher](#)

[Nieuw Israelietisch weekblad » 13 aug 1920 - Art. 42 | Delpher](#)

[Auschwitz \(concentratiekamp\) - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.